

Kontsumorako aholkuak

Hemen dituzue Kontsumobide aldizkariaren 29. zenbakitik ateratako hainbat aholku.

Jarri taldean, irakurri bakoitzak artikulua bat eta kontatu besteei. Kontatzeko orduan, erreparatu letra lodiz idatzitako hitzei: testuko gakoak dira. Azpimarratu ikasi dituzun hitzak edo esamoldeak eta azaldu forma horiek zure lagunei

Piercingak eta tatuajeak. Lehenik, segurtasuna

Hemen dituzue Kontsumobide aldizkariaren 29. zenbakitik ateratako hainbat

Gorputzean zuloak edo tatuajeak egitea osasunerako **arriskuak** eragin ditzaketen aldaketa estetikoak dira, hala nola erreakzio alergikoak edo infekzioak. Ez da arinkeria har daitekeen erabaki bat, gauza **iraunkorra** da eta marka hori desagerrarazteko modua ez da beti eraginkorra izaten.

Edozein kasutan, zulo edo tatuaje bat egitea erabakitzen baduzu, **higiene-arauak** eta arrisku sanitarioak **prebenitzeko** arauak **errespetatzen** dituzten zentroetara jo behar duzu. Aukeratzen duzun tokiak lizentzia behar du izan horrelako jardueretarako, baita material esterilizatua ere.

Piercing bat edo tatuaje bat egin aurretik, informazio-dokumentu bat eman behar dizute. Nahitaez **sinatu** behar duzu, baimen baten parekoa baita dokumentu hori. **Adingabeek** beren legezko

ordezkariarekin batera joan behar dute zentrorara.

Behin piercinga edo tatuajea egin ondoren, langile kualifikatuak adierazten dizkizuten **jarraibideak** bete behar dituzu, zailtasunak saihesteko.

Gogoratu beti eskatu behar duzula **faktura** zerbitzua ordaintzearen truke, garrantzitsua baita **erreklamatu** behar baduzu.

Kontsumobideko prestakuntza

Kontsumoko Euskal Institutuak **"Piercingak eta tatuajeak. Lehenik eta behin segurtasuna"** tailerra eskaintzen du bere prestakuntza zentroetan. Bertan horietakoren bat egitea erabakitzen baduzu kontuan hartu beharrekoak ezagutuko dituzu.

Jarri taldean, irakurri bakoitzak artikulu bat eta kontatu besteei. Kontatzeko orduan, erreparatu letra lodiz idatzitako hitzei: testuko gakoak dira. Azpimarratu ikasi dituzun hitzak edo esamoldeak eta azaldu forma horiek zure lagunei

Webguneetako konfiantza zigiluak

Produktu eta zerbitzu ugari eskuratzeko merkatu globala eskaintzen du Internetek. Minutu gutxiko tartean, behar duzun **ia edozein gauza eros** dezakezu, baina, berme osoarekin? Merkataritza elektronikoko webguneen **segurtasuna eta konfiantza egiaztatzen** duten erakunde eta enpresak daude.

Online denda batean erosten duzunean konturatuko zinen denda horietako batzuk webgunearen segurtasunaren edo konfiantzaren erreferentzia aipatzen dutela **zigilu** batzuekin. Hauek dira horietako batzuk:

Interneteko denda batek horrelako zigiluak baditu, hainbat gauza esan nahi ditzake horrek: enpresak **konpromiso** etiko eta jokabide-konpromiso batzuk bere gain hartu dituela, webgunea **egiaztatua** izan dela edota Sareko **jardunbide egokiak** sustatzen dituela.

Zigilu horiek **eskatzen** dituzten webguneek soilik erabil ditzakete eta betiere alde aurretik dagokion enpresa edo erakunde egiaztatzaileak **ebaluatu eta onartu** baditu.

Dena den, enpresa baten webgunean zigiluren bat izateak **ez dizu ziurtatzen** arazorik izango ez denik. Haatik, **enpresa erreal** batean erosten ari zarela jakingo duzu edo, gatazkarik izanez gero, enpresak baduela borondatea konponbide batera iristeko.

Jarri taldean, irakurri bakoitzak artikulua bat eta kontatu besteei. Kontatzeko orduan, erreparatu letra lodiz idatzitako hitzei: testuko gakoak dira. Azpimarratu ikasi dituzun hitzak edo esamoldeak eta azaldu forma horiek zure lagunei.

Eguzkitako betaurrekoak: babestu zure begiak

Eguzkitako betaurrekoek babestu egiten dituzte gure begiak eguzkiaren erradiazio kaltegarrietatik eta hainbat elementuren (haizea, hautsa...) eraginetatik. Betaurreko egoki batzuek, gainera, ez dute zertan eragin koloreetan eta irudiaren kontrasteen.

Erne ibili! Hona hemen betaurreko egokiek bete beharreko **eskakizunen** zerrenda:

- **CE** europar berme ziurtagiriaren **seinalea**.
- Diseinu egokia argiaren intentsitatea eta argitasuna **murritzeko**. Lenteen iragazki-maila agertu behar da, Otik 4ra bitartekoa.
- Zimurrik, punta irtenik eta halakorik ez. **Egitura egonkorra** izan behar du, egoera zailei eta sukoitasunari aurre egiteko.
- Neutralitate optikoa, hau da, **graduaziorik ez**.
- Gutxienez **bi urteko** bermea.
- **Informazio liburuxka** eta fabrikatzailearen **etiketa**, saltzen den estatuaren hizkuntza ofizialetan. Aipatu behar ditu fabrikatzailea eta banatzailea, erabiltzeko ezaugarriak eta babes maila. Baita arriskuei buruzko oharra, eta garbitzeko eta zaintzeko arauak ere.

Nola bereizi Europako CE eta Txinako CE markak?

C eta E siglak **bi zirkunferentzia zentrokide bikoitzetatik** abiatzen dira, zeinak tamaina bereko bi uztai osatzen baitituzte. Hala ere, **kokapenak** bereizten ditu.

Europako CE marka: C hizkiaren barne-zirkunferentzia tangenziala da E hizkiaren kanpoko zirkunferentziarekiko. Horrela, tarte handi samarra dago bi karaktereen artean.

Etiketan agertzeak esan nahi du produktuak betetzen dituela **segurtasunaren**, **osasunaren** eta ingurumenaren **babesaren** arloan Europar Batasunak ezartzen dituen baldintzak.

Txinako CE marka: Bi uztaiak gainjarri egiten dira, eta hizkien artean **ez dago ia tarterik**. C hizkia biltzen duen zirkunferentziaren erdian kokatzen da, ia, E hizkia.

Marka honek adierazten du soilik **Asiako herrialdean fabrikatu** dela.

Nola funtzionatzen dute 'cookieek'?

Jarri taldean, irakurri bakoitzak artikulu bat eta kontatu besteei. Kontatzeko orduan, erreparatu letra lodiz idatzitako hitzei: testuko gakoak dira. Azpimarratu ikasi dituzun hitzak edo esamoldeak eta azaldu forma horiek zure lagunei.

Internet modu aktiboan erabiltzen baduzu, ziur inoiz entzun duzula **'cookiei'** buruz hitz egiten, eta ez beti txokolatezko pipitak dituzten galleta tipikoak aipatzeko. Webguneek gure ordenagailuan edo gailu mugikorretan gordetzen diren fitxategi txiki horiek erabiltzen dituzte webgune horietan nabigatzen dugunean, beren **itxura konfiguratzeko** eta beren **zerbitzuak hobetzeko**. Inoiz ikusiko zenuen, online egunkari baten webgunera sartzean, adibidez,

Interneten bilatzen aritu zaren telebistei buruzko publizitatea. Litekeena da Facebookeko zure orrian uda honetan egitea pentsatuta zenuen eta informazioa begiratu duzun bidaiari buruzko publizitate-edukiak aurkitu izana.

Modu sinplean azalduta, esan dezakegu 'cookieak' **aztarna digitalak** direla, zure **nabigazio-ohiturei** buruzko informazioa biltzen dutelako. Haiei esker, zure nabigatzailean gordetako datuak lortzen

dituzte webguneek, publizitatea, zerbitzuak eta produktu jakin batzuk **eskaintzeko**, hobetzeko edo berri batzuk sortzeko.

Egungo legeriak eskatzen du webgune batean lehen aldiz sartzen zaren bakoitzean **'cookieen' politikari** buruzko informazioa eman behar dizutela eta zure baimena eskatu. Onartzean, fitxategi horiek zure ekipoa deskargatzen dira eta webgunearen edukiak erabiltzeko zure moduari buruzko **informazioa biltzen** dute. Zure nabigatzaileari bidaltzen diote eta hark gorde egiten du ondoren erabiltzeko. Webgune horretara sartzen zaren hurrengo aldian, nabigatzaileak informazio hori emango dio eta zerbitzariak **pertsonalizatzeko** erabiliko du.

Zer informazio ematen dute?

'Cookiei' esker, webgune bat kudeatzen duten pertsonak honako **datu hauek ezagutu** ahalko dituzte, besteak beste: bertara sartzen diren herrialde eta zerbitzariak; sarreraren eguna eta ordua; webgunera bideratutako lotura Interneteko zer helbidetatik abiatu den; eduki bakoitzaren bisitarien kopurua eta haien jardura webgunearen barruan. Horrela, **edukiak pertsonalizatu** daitezke webgunetik nabigatzen duten pertsonen interesen arabera.

Edozein kasutan, jakin behar duzu 'cookieak' **ez dutela ahalbidetzen izaera pertsonaleko** datuak lortzea, ezta zure ekipoa dauden **datuak irakurtzea** ere.

Errefusatu al ditzaket?

Edozein unetan kendu dezakezu zure ekipoa 'cookieak' instalatzeko alde aurretik emandako baimena. Baimendu, blokeatu edo ezabatu ditzakezu zure nabigatzailearen konfigurazioaren bidez.

Kontuan izan, errefusatzan badituzu, webguneak **ez dizula bermatzen** bere funtzio guztiak ondo ibiliko direnik.

Datuak Babesteko Espainiako Agentziak 'Cookieen' erabilerari buruzko gidan lanean adierazten duenez, gordetze-dispositibo horiek nola kudeatzeari eta ezabatzeari buruzko informazioak **oso eta argia** izan behar du. Gainera, eskuragarri egon behar du modu **erraz eta iraunkorrean**.

Jarri taldean, irakurri bakoitzak artikulua bat eta kontatu besteei. Kontatzeko orduan, erreparatu letra lodiz idatzitako hitzei: testuko gakoak dira. Azpimarratu ikasi dituzun hitzak edo esamoldeak eta azaldu forma horiek zure lagunei

Hegaldi bat hartuko duzu? Ez zaitzatela lurrean utzi

Zure eskubideak erakutsiko dizkizugu, eta nola jokatu zure hegaldiarekin arazoak badituzu: atzerapenak, ezerezteak eta 'overbookinga'

Egunero gero eta jende gehiagok hartzen du hegazkina bere bidaietarako. Horregatik, **gorabehera** bat izanez gero zer egin behar den jakitea komeni da. 261/2004 zenbakiko EE Erregelamenduak –aire-bidaiariei konpentsazioak eta laguntza emateko arau erkideak ezartzekoak, baldin eta hegaldietan ontziratzea ukatzen bazaie edo hegaldiak ezereztu nahiz atzerapen handiz irteten badira– arautzen dituen eskubideak honako helgaldietan aplikagarriak dira:

- ✈ Europar Batasuneko, Islandiako, Norvegiako eta Suitzako aireportuetatik irteten direnak.
- ✈ Europako Erkidegoko konpainiek kudeatutakoak, nahiz eta Europako Erkidegokoa ez den lurraldetik irten.
- ✈ Europako Erkidegokoak ez diren konpainiek kudeatutakoak eta EBtik EBko kide ez diren estatuetarantz irteten direnak.

Irteeretako atzerapenak. Zure eskubidea da:

- 📍 Zure eskubideei buruzko **informazioa** idazki bidez jasotzea.
- 📍 **Laguntza**. Janaria eta edaria, bi telefono-dei edo emailerako sarbidea eta, beharrezkoa izanez gero, beharrezkoak diren ostatu-gauak eta aireportuaren eta ostatu hartzeko lekua arteko garraioa. Eskubide hori bete beharrekia da honako atzerapen hauen kasuan:

- Bi ordu baino gehiago, gehienez 1.500 km-ko hegaldietan.
- Hiru ordu baino gehiago, EB barruko 1.500 km-ko hegaldietan eta 3.500 km-ko hegaldi oro.
- Lau ordu baino gehiago, 3.500 km-tik gorako hegaldietan.

- 📍 **Itzulketa**, atzerapena bost ordukoa edo hortik gorakoa izan eta ez bidaiatzeko erabakia hartzen

baduzu. Irteera-puntura itzultzeko hegaldi bate-rako eskubidea ere baduzu, ahalik eta azkarren.

Atzerapenak iritsieretan

Zure helmugara **hiru orduko edo hortik gorako** atzerapenarekin iristen bazara, **konpentsazio ekonomiko** bat eska dezakezu, betiere atzerapen hori ezohiko zirkunstantziek eragin ez badute, hala nola hegaldia eragozten duen eguraldi txarra, esaterako. Kalte-ordaina **250 eurotik 600 euro** bitartekoa izango da, hegaldiaren distantziaren arabera.

Ezerezteak

Informaziorako, laguntzarako (irteeran atzerapen bat gertatzen deneko baldintza beretan), **itzulketarako edo garraio alternatiborako** eskubidea duzu. Azken kasu horretan, honako hauen artean aukeratu ahalko duzu:

- 💡 Txartela itzultzea hurrengo zazpi egunetan.
- 💡 Zure helmugarainoko garraioa, lehenbailehen edo ondo datorkizun ondorengo egun batean.

Kompentsazio ekonomikoa jasotzeko eskubidea ere baduzu, iritsieretako atzerapenekin bezalaxe.

Ontziratze-ukapena 'overbooking' edo gainerreserbagatik

Bolondresak eskatuko ditu konpainiak, hegaldia ez egiteko. Horretarako prest bazaude, zure erabakiaren baldintzak **negoziatu** ahalko dituzu. Bolondresa nahikorik ez badago eta ontziratzea **ukatzen** badizute, honako eskubide hauek dituzu:

Informazioa, laguntza, itzulketa edo garraio alternatiboa eta kalte-ordain bat. ■

Taldean jarrita komentatu puntu hauek:

1.- Piercingak eta tatuajeak, lehenik segurtasuna.

- Egin duzue baten bat inoiz?
- Politak iruditzen zaizkizue?
- Mugaren bat ikusten duzue? Zein?
- Utziko al zeniekete zuen seme-alabei egiten?
- Higiene eta segurtasun neurriak betetzen al dira

2.- Webguneetako konfiantza-zigiluak.

- Askotan erosten duzue on-line?
- Zer motatako produktuak erosten dituzue?
- Edozein lekutan erosten duzue?
- Konfiantza-zigiluei begiratzen diezue?
- Inoiz izan duzue arazoren bat?

3.- Eguzkitako betaurrekoak.

- Erabiltzen al dituzue?
- Pare ezberdinak dituzue erabilera ezberdinetarako?
- Zer eskatzen diezue betaurreko on batzuei?
- Ba al zenekiten bi CE zeudenik?

4.- Nola funtzionatzen dute cookieek?

- Bazenekiten zer ziren?
- Zer egiten duzue zuen ordenagailuak galdetzen dizuenean, onartu ala baztertu?
- Kezkatzen zaituzte zuen “arrastoa” Interneten?

5.- Hegaldietako arazoak.

- Izan al duzue arazorik inoiz hegaldiren batekin?
- Erreklamazioa aurkeztu zenuten?
- Jaso zenuten artikuluan dioena?
- “Overbooking”ik tokatu al zaizue? Zer iruditzen zaizue?

